SVERIGES RIKSDAG

# Motion till riksdagen 2025/26:4198

**av Nils Seye Larsen m.fl. (MP)**

# med anledning av prop. 2025/26:271 En förändrad abortlag

## Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att abortlagen bör förtydligas så att kvinnor synliggörs samtidigt som lagen också uttryckligen bör omfatta den som är gravid, oavsett juridiskt kön, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att reformen med hemaborter måste följas av tydliga rutiner och strategier för att upptäcka och hantera mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer och annan utsatthet och tillkännager detta för regeringen.

## Motivering

Rätten till abort är en grundläggande frihets- och jämställdhetsfråga. Den handlar om kroppslig autonomi, hälsa, självbestämmande och alla människors möjlighet att forma sina liv. Miljöpartiet välkomnar därför regeringens proposition om en förändrad abortlag och ser positivt på flera av förslagen: att abort ska tillhandahållas skyndsamt, att abortvården moderniseras, att hemaborter möjliggörs och att det inte längre ska anges i abortlagen att endast läkare får utföra abort. Miljöpartiet menar också att en ny och förbättrad abortlag är en viktig förstärkning av aborträtten och ett nödvändigt komplement till ett kommande grundlagsskydd.

### Språket i lagen måste både synliggöra kvinnor och inkludera alla gravida

De allra flesta som behöver abortvård är kvinnor. Abort är därför en central kvinnorättsfråga och en del av kampen för kvinnors mänskliga rättigheter. Samtidigt måste lagstiftningen vara tydlig och rättssäker för alla som omfattas av den. Det finns

personer som har manligt juridisk kön och som har en fysiologi som gör det möjligt att bli gravida. De ska självklart omfattas av abortlagen. Vårdförbundet, RFSU, Statens medicinsk-etiska råd (Smer) m.fl. har på olika sätt betonat behovet av en inkluderande och rättssäker lagtext. Smer framhåller att det inte får råda oklarhet om vem som omfattas av lagens bestämmelser och att det därför inte är möjligt att endast behålla ordet kvinna. Miljöpartiet menar att dessa perspektiv inte står i motsättning till varandra. Lagen bör kunna synliggöra kvinnor och kvinnors rätt till abort samtidigt som den uttryckligen omfattar den som är gravid oavsett juridiskt kön. Regeringen bör återkomma med ett sådant förtydligande, vilket också skulle vara i linje med språket i grundlagsändringen som är könsneutralt och därmed ger en inkluderande text.

## Hemaborter kräver ett starkt skyddsperspektiv

Regeringen konstaterar själv att färre fysiska besök kan minska möjligheten att upptäcka våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck. Sveriges Kvinnoorganisationer, Roks m.fl., har lyft risken för att kvinnor kan utsättas för tvång i samband med abort. Miljöpartiet menar, precis som utredningen, att det är av stor vikt att vården har tydliga rutiner och strategier för hur mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer ska upptäckas och hanteras när fysiska besök minskar.

## Asylsökande och papperslösa måste ha faktisk tillgång till abort

Abortlagen ska gälla alla som befinner sig i Sverige. Vårdförbundet har betonat att rätten till abort för asylsökande, papperslösa och andra som vistas i landet måste kvarstå. RFSU, RFSL och Lunds universitet har pekat på att förslag i Mottagandelagen – En ny lag för ordnat asylmottagande och effektivt återvändande – riskerar att verka hämmande på eller i praktiken begränsa vissa gruppers rätt till abort. Regeringen konstaterar dock att det inte finns några begränsningar för dessa grupper i nuvarande eller föreslagen abortlag, men hänvisar samtidigt frågan om mottagandelagen till ett annat lagstiftningsärende. Det är inte tillräckligt. En rättighet som är tydlig i en lag kan i praktiken undergrävas av regler i en annan. Miljöpartiet menar att regeringen måste säkerställa att annan lagstiftning inte skapar anmälningskrav, rädsla eller andra hinder som gör att asylsökande och papperslösa avstår från att söka abortvård.

## Rättsliga rådet behöver ses över

Efter graviditetsvecka 18 krävs tillstånd för abort. Det gör Socialstyrelsens rättsliga råd till en mycket viktig aktör för den enskildes möjlighet att få tillgång till abort. RFSU, RFSL, Lunds universitet och Uppsala universitet har pekat på behovet av en översyn av Rättsliga rådets roll, bl.a. när det gäller rättssäkerhet, insyn, sammansättning, beslutsgrunder och möjligheten att överklaga beslut. Även utredningen gör bedömningen att det finns behov av en översyn av Rättsliga rådet, trots att det inte ingick i uppdraget. Utredningen menar att synpunkter som framkommit under arbetet visar att frågan behöver lyftas. Miljöpartiet delar denna bedömning. Beslut om abort efter vecka 18 fattas i mycket tidskänsliga och ofta svåra situationer. Då måste beslutsprocessen vara

transparent, rättssäker och förutsebar. Regeringen bör därför snarast initiera en översyn av Rättsliga rådet i abortärenden.

*Nils Seye Larsen (MP)*

*Leila Ali Elmi (MP)*

*Janine Alm Ericson (MP)*

*Annika Hirvonen (MP)*

*Ulrika Westerlund (MP)*

*Mohamed Yassin (MP)*